

QUESTIONARI D'AVALUACIÓ DELS EDIFICIS BIBLIOTECARIS

Gerència de Serveis de Biblioteques
Secció de Programació Territorial i Equipaments
Unitat d'Arquitectura Bibliotecària

**Diputació
Barcelona**

Xarxa de Biblioteques Municipals

INTRODUCCIÓ

En el procés de planificació es molt recomanable aprofitar la informació que tenim sobre els edificis existents, per la qual cosa convé visitar altres biblioteques abans de començar un nou projecte. Igualment important és avaluar aquests edificis algun temps després de la seva obertura, per tal de saber si compleixen amb les expectatives originals i si estan funcionant bé. Es pot aprendre molt tant de l'èxit com del fracàs, així com de la reflexió que exigeix pensar en els canvis que caldria fer.

El propòsit d'aquest qüestionari d'avaluació post-ocupacional és identificar les bones pràctiques i aprendre dels errors, per tal d'assegurar que els nous edificis bibliotecaris segueixin representant el millor en disseny i funcionalitat.

La intenció és que els que utilitzin el qüestionari puguin adaptar-lo a les seves pròpies circumstàncies i propòsits. Pot ajudar per a la preparació d'informes per a les organitzacions, per avaluar la satisfacció dels usuaris o també com a informació prèvia per a futures modificacions, ampliacions o projectes de nova construcció. Algunes preguntes són específiques per a les biblioteques públiques, altres per a les biblioteques universitàries, però la majoria són aplicables a qualsevol tipus de biblioteca (pública, universitària, escolar, especialitzada i nacional).

El qüestionari està organitzat en tres apartats:

- General
- Edifici
- Serveis

GENERAL

Dades generals

- Nom, adreça i website de la biblioteca.
- Es tracta d'una obra nova, d'una rehabilitació o de l'adequació d'un espai existent?
- Superfície útil.
- Nombre de plantes que ocupen els espais destinats al públic.
- Nombre d'usuaris per dia.
- Nombre de personal que hi treballa.
- Dimensió de la col·lecció.
- Nombre i tipus de punts de consulta (espais d'ús públic, sales de formació, sales de treball en grup, sales d'estudi, sales polivalents, etc.).
- Data d'inauguració del servei.

Emplaçament

- És adequat l'emplaçament?
- Està ben relacionada la biblioteca amb el nucli urbà?
- La forma del solar ha influenciat negativament en l'organització de l'edifici?
- Està ben orientat l'edifici en relació amb l'asoleïament, el soroll exterior i la climatologia?

Accessibilitat

- Es pot arribar amb transport públic?
- Hi ha aparcaments per als usuaris (cotxe – moto – bicicleta)? És suficient?
- Hi ha barreres arquitectòniques entre el carrer e l'entrada a la biblioteca?
- Hi ha barreres arquitectòniques en l'interior de la biblioteca?
- Estan pensats els interiors per facilitar l'autonomia de les persones amb visió reduïda (materials, colors, elements específics, etc.)?
- Disposa la biblioteca d'un sistema de senyalització adequat per accedir als diferents àmbits?
- És possible la lliure circulació per tots els espais de la biblioteca (exterior i interior) amb un únic control de detecció a l'accés?

Flexibilitat

- Els espais són prou flexibles com per permetre canvis?
- Hi ha possibilitat d'ampliació?
- És possible l'ús d'alguns espais per a altres activitats amb horari independent del servei bibliotecari (sala polivalent, aules, etc.)? En cas afirmatiu, quins són?
- Hi ha espais exteriors vinculats a la biblioteca? En cas afirmatiu, és possible accedir-hi sense necessitat de passar per un control específic d'accés (arc magnètic)?

Sostenibilitat

- La biblioteca funciona amb energies renovables (geotèrmica, solar, etc.)?
- La il·luminació artificial és de baix consum?
- Quins sistemes hi ha per a l'estalvi d'electricitat (reguladors de llum, mecanismes de detecció de presència, etc.)?
- Quins sistemes hi ha per a l'estalvi d'aigua (aixetes temporitzades, recollida d'aigües pluvials, etc.)?

Seguretat

- Hi ha problemes de vandalisme? De quin tipus?
- Hi ha personal de seguretat?
- Hi ha alarma anti-intrusió en l'edifici? Està connectat amb algun servei de seguretat extern (policia, empresa de seguretat, etc.)?
- Hi ha instruccions de seguretat i altres elements per a casos d'incendi o altres emergències? Són adequats?
- Quin sistema d'extinció d'incendis hi ha (extintors, ruixadors, etc.)?
- Són prou visibles les sortides d'emergència?
- Disposen aquestes sortides d'una alarma acústica i òptica per evitar el robatori?
- Quin sistema de control antirobatori té el fons documental?
- On està situat l'arc magnètic de detecció?

EDIFICI

Àrea d'accés

- L'accés a la biblioteca és prou visible des de la via pública?
- En el cas d'un edifici multifuncional, està l'accés a la biblioteca ben relacionat amb l'accés a l'edifici?
- Hi ha relació visual entre l'interior de la biblioteca i l'exterior?
- Les portes d'accés són automàtiques?
- Hi ha un canzell?
- El sistema de portes és adequat i còmode per als usuaris?
- Es pot dir el mateix per als usuaris que es desplacen amb cadira de rodes?
- La dimensió de l'àrea d'accés és adequada?
- L'organització de l'edifici permet la immediata comprensió dels espais des de l'àrea d'accés?
- L'organització de la biblioteca permet arribar fàcilment a qualsevol àrea des de l'accés?
- Són visibles des del vestíbul les circulacions verticals (escales i ascensors)?
- Està ben situat i dimensionat el taulell d'atenció de l'àrea d'accés?
- Hi ha espais de reunió? (butaques i taules – màquines de begudes, etc.)
- Hi ha armariets per als efectes personals dels usuaris? Si no estan en aquesta àrea, on són?
- És suficient el nombre d'armariets?

Façanes

- Es produeixen pintades (grafittis) en les façanes? En cas afirmatiu, es poden netejar amb facilitat?
- La composició i dimensió de les obertures permet una relació visual entre l'interior i l'exterior de les principals àrees d'ús públic?
- Disposen els interiors de bona i suficient il·luminació natural?
- Hi ha entrades de sol directes que produeixen enlluernament?
- Hi ha sistemes de protecció dels rajos solars (cornises – persianes - cortines – làmines solars - etc)? En cas afirmatiu, quins són?
- Les dimensions i la ubicació de les obertures provoquen problemes tèrmics?
- Les dimensions i la ubicació de les obertures provoquen problemes acústics?
- Les dimensions i la ubicació garanteixen la seguretat contra els accidents?
- És possible tenir ventilació natural?
- Quin és el sistema d'obertura (manetes, comandament a distància, etc.)?
- Quan el sistema d'obertura és amb manetes, es poden bloquejar per tenir la seguretat que els usuaris no puguin manipular-les?

Paviments

- Quin tipus de paviment hi ha a l'entrada de l'edifici (pelut, material ranurat, etc)?
- Quin tipus de paviment hi ha a les rampes i escales d'ús públic?
- Quin tipus de paviment hi ha en els espais públics de la biblioteca (àrea d'accés, zona general, zona infantil, etc.)?
- Està en bon estat amb el pas del temps?
- Quina opinió teniu respecte a la durabilitat, la facilitat de neteja i l'absorció acústica?
- De quin material són les tapes de registre del cablatge que estan sobre del paviment?
- Les tapes de registre queden ben nivellades respecte a la resta del paviment?
- Valoració dels paviments.

Revestiments de sostre

- Hi ha algun element que actui com aïllant acústic en el sostre? En cas afirmatiu, de quin material es tracta?
- El sostre és practicable o fix? Si és practicable, ho és en la seva totalitat?

Insonorització

- Hi ha en l'interior de la biblioteca soroll provingut de l'exterior?
- És molest el soroll produït en l'interior de cada àrea pels propis usuaris?
- Hi ha elements absorbents en els sostres, parets, paviments i/o mobiliari? En cas afirmatiu, de quins tipus?
- De quin material són les escales d'ús públic (metàl·liques, formigó, etc.)? Produeixen soroll o vibracions?
- Hi ha transmissions de soroll molests entre els diferents espais de la biblioteca (zona infantil, vestíbul, etc.)?
- Els espais d'ús públic tenen soroll provingut de les instal·lacions (climatització, etc.)?

Il·luminació artificial

- Hi ha un nivell d'il·luminació suficient?
- Prové dels sostres i/o dels paraments o està incorporada al mobiliari?
- Quin és el "color" de la llum (càlid, fred)?
- Proporciona ambients diferenciats i confortables?
- Són fàcilment accessibles els interruptors per part del personal bibliotecari (obrir i tancar la llum en cada zona)?
- Es pot accionar independentment cada zona de la biblioteca?
- Te algun sistema de regulació automàtica en funció de l'entrada de llum natural?
- La il·luminació dels sanitaris és amb mecanismes de detecció de presència?
- Valoració de la il·luminació artificial.

Climatització

- Tipus de climatització: Calefacció? Refrigeració?
- Permet independitzar zones o bé funciona unificadament per a tota la biblioteca sencera?
- Proporciona confort (uniformitat de clima – soroll – renovació d'aire - etc.)?
- Valoració de la climatització.

Instal·lacions alimentades per un sistema de cablatge

- On està situada la centralització informàtica?
- Per on passen les canalitzacions (sostre, sota el paviment, parets)?
- És fàcil accedir al cablatge (reparacions, ampliacions, etc.)?
- El sistema de canalitzacions ofereix la possibilitat d'incorporar nous equips alimentats per un sistema de cablatge?
- És suficient la dotació de connexions (endolls de corrent normal, internet, etc.)?
- Està ben endreçat i protegit el cablatge?
- Hi ha un sistema de megafonia per a tota la biblioteca?
- L'equipament de sala d'actes permet fer totes les activitats previstes?
- Valoració de les instal·lacions alimentades per un sistema de cablatge.

Zones logístiques (sanitaris, neteja, cambres d'instal·lacions, etc)

- Hi ha prou quantitat de sanitaris? Hi ha prou sanitaris adaptats?
- Estan ben situats?
- Estan ben equipats (dispensadors de sabó, assecamans, canviadors de bolquers, paper higiènic, penjadors en l'interior dels sanitaris, etc.)?
- S'espantllen sovint (cadena WC, embussos, etc.)?
- Quin paviment hi ha?
- De quin material s'han revestit els paraments verticals?
- Quin tipus de sostre hi ha?
- De quin material són les portes?
- Valoració dels materials d'acabat.
- Hi ha molt vandalisme per part dels usuaris?
- Té la biblioteca un espai assignat per al material de neteja (carret neteja, productes neteja, etc.)?
- Hi ha abocadors de neteja en cada planta?

Manteniment

- Hi ha realment un manteniment adequat (neteja, reposicions, revisions periòdiques, etc.)?
- És fàcil de netejar l'edifici (paviments, sanitaris, etc.)? En cas contrari, quins són els elements problemàtics?
- Les dimensions i la ubicació de les obertures provoquen problemes de neteja?
- Hi ha una bona accessibilitat a les instal·lacions?
- Valoració general del manteniment.

Disseny interior

- L'espai interior transmet sensació de calidesa? En cas negatiu, quina és la raó?
- Hi ha sensació de fatiga visual (colors de les parets, paviments i sostres; organització, dimensions, colors i materials del mobiliari, etc.)?
- Impressió general sobre el disseny interior.

Mobiliari

- El mobiliari de la biblioteca era nou en el moment de la inauguració o bé es va aprofitar?
- Es tracta de mobiliari específic de biblioteques o bé ha estat dissenyat especialment? En aquest cas, quins són els mobles dissenyats?
- Compleixen els diferents elements de mobiliari els requeriments bàsics (qualitat, resistència, durabilitat, funcionalitat, mobilitat, ergonomia, etc.)?
- És adequat el sistema d'emmagatzematge dels diferents tipus de suport (llibres, CD/DVD, revistes, premsa, etc.)?
- El mobiliari presenta barreres arquitectòniques (taules, taulells, etc.)?
- Tenen els taulells d'atenció al públic la dimensió i disseny apropiat per facilitar la comunicació entre els usuaris i el personal bibliotecari?
- Són adequades les dimensions de les taules?
- Són còmodes les cadires, butaques, tamborets, etc. per a tots els usuaris?
- Quina opinió es té dels materials emprats en les cadires, butaques, sobres de les taules, etc.?
- Són adequades les distàncies bàsiques entre els diferents elements de mobiliari?
- És possible i fàcil fer canvis puntuals de distribució del mobiliari en determinades àrees per a activitats concretes? En cas afirmatiu, en quines àrees?
- Impressió general sobre l'estètica del mobiliari instal·lat (colors, materials, etc.).

SERVEIS

Serveis als l'usuari

- Hi ha bústia de retorn dels documents accessible des de l'exterior (24 hores)? En cas negatiu, es considera que faria falta instal·lar-la?
- La bústia de retorn està ben situada respecte a l'accés a la biblioteca o bé està amagada?
- Hi ha màquines d'autoprèstec i/o d'autoreturn? En cas negatiu, es considera que farien falta?
- Estan ben situades respecte a l'accés a l'edifici?
- Hi ha préstec centralitzat en el taulell de l'accés a la biblioteca?
- És adequat el nombre i la ubicació dels taulells d'atenció al públic que disposa la biblioteca?
- Hi ha un àmbit específic per a serveis de reprografia? On està situat?
- Hi ha suficient nombre de punts de consulta? En cas contrari, quins tipus de punts de consulta són insuficients (espais d'ús públic, sales de formació, sales de treball en grup, sales d'estudi, sales polivalents, etc.)?
- Hi ha suficient nombre i tipus de prestatgeries per emmagatzemar tot el fons documental previst?
- Hi ha espais per a l'estudi en silenci? En cas negatiu, es considera que faria falta?
- Hi ha algun servei/activitat que no es pugui oferir per falta d'espai? En cas afirmatiu, de quin servei/activitat es tracta?

Activitats de promoció i animació – Espai polivalent

- Es pot accedir directament des de l'àrea d'accés?
- Pot funcionar independentment de l'horari de la biblioteca?
- Hi ha relació visual entre l'àrea d'accés i l'interior de l'espai polivalent?
- La configuració i dimensió permeten realitzar-hi diferents activitats (conferències, exposicions, estudi en silenci, etc.)?
- Es pot subdividir per simultanejar activitats?
- Té uns sanitaris propers?

Àrea de Diaris i Revistes

- Està a prop de l'àrea d'accés?
- Hi ha relació visual entre aquesta àrea i l'espai urbà?

Zona infantil

- Es pot accedir directament des de l'àrea d'accés?
- Està aïllada acústicament de la resta dels espais de la biblioteca?
- Té uns sanitaris propers?
- Té un espai específic per a activitats (explicació de contes, tallers, etc.)?

Zona de treball intern

- Es tracta d'un espai unificat o bé d'espais separats (despatx de direcció, oficines, etc.)?
- Està propera als espais d'ús públic?
- Té un accés independent des de l'exterior?
- Té la biblioteca un timbre exterior que, quan la biblioteca estigui tancada al públic, soni en els espais de treball intern i en els espais públics?
- Hi ha suficient nombre i tipus de prestatgeries per emmagatzemar tot el fons documental previst en aquesta àrea?

- El magatzem té prestatgeria compacta? En cas afirmatiu, té un funcionament adequat?
- Disposa la zona de treball intern de prou espai per treballar-hi?
- És còmode treballar en la zona de treball intern?
- Hi ha una zona de descans per al personal?
- Hi ha finestres als despatxos, les oficines i la zona de descans?
- Hi ha sanitaris específics per al personal bibliotecari?
- La biblioteca disposa d'aparcament per al personal bibliotecari?
- La biblioteca disposa d'un aparcament i per al bibliobús?
- La biblioteca disposa d'un espai específic de treball per al personal del bibliobús?
- Falta algun espai que no s'ha previst? En cas afirmatiu, de quin espai es tracta?
- Valoració de la zona de treball intern.

CONCLUSIÓ

- Hi ha alguna cosa que us agradaria canviar de la biblioteca?
- Hi ha alguna cosa particularment ben resolta i/o satisfactòria?
- Valoració global de l'edifici bibliotecari.

**Diputació
Barcelona**

**Àrea de Cultura,
Educató i Esports**

Gerència de Serveis de Biblioteques

Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona

Tel. 934 022 545

gs.biblioteques@diba.cat · www.diba.cat/biblioteques